

КРИТИКА І БІБЛІОГРАФІЯ

ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЇЇ РОЗМІЩЕННЯ МІЖ СХОДОМ І ЗАХОДОМ

Україна між Сходом і Заходом: математичні моделі сучасної економіки [Текст] : моногр. / Л. М. Буюк, В. К. Паучок. – Тернопіль : Грегит, 2012, – 108 с.

Становлення незалежної Української держави відбувається за умов нерівної конкуренції її економіки, ураженої численними вадами, історичними, технологічними, ментальними, з економіками інших країн, міцнішими технічно й фінансово, політично й ідеологічно. Зокрема, Україна зазнає розрізнених впливів, плідних й контрпродуктивних, зі сторони східних і західних держав. Водночас в Україні, в її політичному дискурсі, в економічних програмах й комерційній діяльності і, врешті, в науці, *немає* виробленого ставлення до цих впливів. Гірше того, все це зумовлює внутрішню ідеологічну розрізненість української нації. Економіка країни залишена без ідеологічно-політичної спрямованості. Поведінка її учасників умотивована лише індивідуальними етнопсихологічним вибором. За таких умов надзвичайно важливо визначити обґрунтовані напрями політичного й економічного розвитку країни, врахувавши стратегію стосунків зі Сходом і Заходом. З огляду на це є актуальним і своєчасним видання монографії Л. М. Буюк і В. К. Паучка “Україна між Сходом і Заходом; математичні моделі сучасної економіки”, в якій з допомогою методів математичного моделювання розкрито найзагальніші тенденції сучасних господарських процесів в Україні, показано їхній зв’язок з економіками Сходу і Заходу, дано їм етнопсихологічну інтерпретацію, відзначено дію непродуктивних чинників, показано напрями її подолання.

Монографія містить п’ять розділів. У першому розділі описано математичні моделі взаємодії виробничників – власників малих і великих підприємств з фіскальними органами з урахуванням постійних і випадкових накладних витрат, пов’язаних з податковими зобов’язаннями. Так змодельовано обставини лібералізованої економіки. На основі аналізу моделі виведено висновок, що ці обставини є чинником консервування низькопродуктивного стану економіки й майнової розрізненості суспільства. В другому розділі описано модель виробництва й споживання у лібералізованій економіці, відкритій для товарного імпорту й експорту. На основі цієї моделі показано, як виникають процеси спадання національного виробництва недорогих споживчих товарів довготривалого вжитку й збільшення імпорту. Це стає зовнішнім чинником консервації низькопродуктивної економіки. Далі додатково враховано монопольне утворення ціни товарів повсякчасної потреби й утворення курсу валют, пристосованого до інтересів крупних експортерів продукції з низьким ступенем перероблення сировини й імпортерів товарів довготривалого вжитку.

В четвертому розділі описано модель економіки України в контексті її розміщення між Сходом і Заходом. За методологічну основу моделі взято роботи Івана Лисняка-Рудницького та Ярослава Дашкевича. Формально модель описує виробництво і споживання на трьох митно розмежованих територіях (Україна, “Схід” і “Захід”). На основі якісного аналізу розв’язків цієї моделі показано виникнення особливої

колоніальної залежності України, в якій західна ідеологія лібералізму слугує засобом східного силового утримування економіки країни у низькопродуктивному стані. Основний етнопсихологічний й ідеологічний висновок, виведений авторами, зводиться до необхідності солідаризації, хоча б економічної, передусім учасників економіки з низькою фінансовою спроможністю в питаннях особистих й колективних середньотривалих і довготривалих інтересів. Показано, як порушення цього обертається на феномен “національної зради” в сенсі робіт Ярослава Дашкевича.

В останньому розділі отримані висновки підтверджено з допомогою відповідних обчислювальних експериментів з програмним забезпеченням розроблених моделей. Зокрема, описано обчислювальний експеримент, в який імітує “економічну політику в інтересах (лише) найнятих робітників”. З’ясувалося, що така політика не покращує фінансової спроможності останніх, але призводить до швидшого збільшення доходів власників великих підприємств.

В кінці роботи описано розроблене програмне забезпечення моделі. Дано узагальнені етнопсихологічні й ідеологічні висновки щодо виникнення сучасної колоніальної залежності України та звільнення від неї. Зокрема, вказано на необхідність ідеології солідаризації всіх учасників економіки, відзначено необхідність розроблення спеціальних, умовно кажучи “антиколоніальних” засобів державного регулювання економіки, які відповідають обставинам, що виникли.

В роботі по-новаторському розглянуто економіку України, застосовано новаторський пізнавальний підхід до її вивчення, надано розвитку дослідженням України в контексті її розміщення між Сходом і Заходом.

Монографія Л. М. Буяк і В. К. Паучка є фундаментальним дослідженням найважливіших проблем України, її внутрішніх процесів і питань взаємодії з економіками Сходу й Заходу. В роботі розкрито причини, чому ідеологія “вільного ринку” призвела до господарської й демографічної кризи в нашій країні, показано комплекс економічних факторів (з їхніми ідеологічними й політичними джерелами), які утримують національне господарство в низькопродуктивному стані. Спростовано деякі ідеологеми щодо комерційного управління й державного регулювання в країні з залежною низькопродуктивною економікою. Показано економічні й ідеологічні напрями виправлення вад існуючого економічного стану.

Робота буде корисною фахівцям з математичного моделювання макроекономічних процесів, економістам-міжнародникам, дослідникам у галузі українознавства й політичної ідеології, а також студентам економіко-математичних спеціальностей.

Генеральний консул України в Гданську,
доктор економічних наук, професор

Янків М.